

Nagy Róbert

Az angliai magyarok igaz története

BBS-INFO Kiadó, 2022.

A könyv nagyobb mennyiségben megrendelhető a kiadónál:

BBS-INFO Kiadó, www.bbs.hu Tel.: 407-17-07

A könyv megírásakor a szerző és a kiadó a lehető legnagyobb gondossággal járt el. Ennek ellenére, mint minden könyvben, ebben is előfordulhatnak hibák. Az ezen hibákból eredő esetleges károkért sem a szerző, sem a kiadó semmiféle felelősséggel nem tartozik, de a kiadó szívesen fogadja, ha ezen hibákra felhívják figyelmét.

Papírkönyv: 978-615-6364-04-3

E-book: ISBN 978-615-6364-05-0

Kiadja a BBS-INFO Kft., Budapest

Nyomdai munkák: Biró Family Nyomda

TARTALOMJEGYZÉK

1. Robi.....	5
2. Nedy.....	8
3. A külföldre költözés- és a kinti élet pszichológiája.....	9
4. Kiköltözés előtt.....	13
5. A kezdeti nehézségek időszaka.....	48
6. Nyelvtanulás.....	59
7. A kollégák.....	66
8. A kint élő magyarok.....	75
9. Egyéb, főleg európai nációk.....	77
10. A házinéni és az albérlet.....	78
11. Kihozom az autóm.....	80
12. Élet a cégnél.....	86
13. Élet a városban és a környéken.....	88
14. Repülés, repterek, WIZZAIR.....	102
15. Általános tapasztalatok az angolokról.....	106
16. Kirándulásaim.....	111
17. Ételek.....	121
18. Lányok.....	124
19. Egy ismeretlen érzés: a honvágy.....	127
20. Újra együtt Nedy-vel.....	132
21. Hazautam.....	139
22. Újra itthon.....	144
23. Egy kis elmélkedés.....	150
24. Függelék, szemelvények.....	151
24.1. A magyar társadalom angol nyelvtudása.....	151
24.2. Stonehenge.....	154

A könyvben szereplő személyek hozzájárultak megjelenésükhöz. A rájuk vonatkozó szövegrészeket átolvasták, az esetlegesen kért apróbb változtatásokat a szerző megtette.

1. Robi

Nevem Nagy Róbert, 1980. Április 11.-én születtem Debrecenben. 2003-ban végeztem a Budapesti Műszaki Egyetemen távközlési mérnökként, antennákkal foglalkozom és a rádióhullámok terjedésével. „Mikrohullámú” mérnök vagyok, egy cuki kolléganóm, Luca MikRobi-nak nevezett el ☺ Az angolok [Raböt Negi]-nek hívtak, ugyanis nem tudják kiejteni a „gy” - t ☺

Ugorjunk át más területre kicsit. Az Európai Unió létrejöttének történelmi előzményei a második világháborúig nyúlnak vissza. Az európai integráció eszméje az arra irányuló törekvés jegyében fogant, hogy a jövőre nézve megakadályozzák hasonló rombolás bekövetkezését. Az Európai Uniót (EU) kezdetben mindössze hat ország: Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg és Hollandia alkotta. Dánia, Írország és az Egyesült Királyság 1973-ban, Görögország 1981-ben, Spanyolország és Portugália 1986-ban, majd Ausztria, Finnország és Svédország 1995-ben csatlakozott az Unióhoz. 2004-ben került sor az Európai Unió legnagyobb mértékű bővítésére 10 új tagország csatlakozásával főként Kelet-Európából, köztük Magyarországgal. Bulgária és Románia 2007-ben, Horvátország 2013-ban csatlakozott.

Az európai integráció eredményeként az áru, a tőke és a munkaerő szabad mozgásának útjában álló korábbi akadályok nagy része megszűnt. Ez az európai országok közötti

regionális migráció jelentős bővüléséhez vezetett. Az Európai Unióhoz tartozó országok állampolgárainak ma joguk van az EU bármely tagállamában munkát vállalni. A nagyszámú csatlakozás után a menedékkérőkhöz és a megélhetésükért vándorlókhoz jól képzett szakemberek is csatlakoztak.

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy az Egyesült Királyság 2020. január 31.-én kilépett az Unióból, azonban ehhez történetünkötől számolva még 15 évet kellett várni.

2004-es csatlakozásunk után, több 100 000 magyar, elsősorban a 20-as éveiben és a 30-as évei elején járó fiatal költözött ki Nagy Britanniába dolgozni, szerencsét próbálni. Én is köztük voltam, ezzel részese lettem Európa egyik legnagyobb békeidőbeli népvándorlásának. A könyv ezekről a fiatalokról mesél, a barátaim története és az én történetem segítségével.

2011-ben éltem kint, 31 évesen. A mérnöki munkám mellett író is vagyok, eddig 8 műszaki könyvem jelent meg. Régóta tervezem, hogy megírom az angliai emlékirataimat. A munkát két hónappal a 40. születésnapom után kezdem el. Egyrésztől elkaptak az emlékek, jó visszaemlékezni a 30-as éveim elejére, azokra a kint töltött szép időkre. Másrésztől azoknak a magyar fiataloknak szeretnék segíteni, akik fontolgatják az Angliába költözést. Nem számít melyik évben mész, mi a szakmád, mi a háttered, mindenki ugyanazzal szembesül, azonban más ember máshogy reagál az őt ért hatásokra. A könyvben elmesélem a történetünket, ezzel segítek neked is a döntésben. Menj vagy maradj?

*Én 2010 Márciusában, egy londoni albérletben, vendégségben
Nedy-nél*

Nedy 2011-ben, Magyarországon, a szülőfalunkban

2. Nedy

Nedy-t Nedeczky Csabaként anyakönyvezték 1978. Július 6.-án. Általános iskolában voltunk osztálytársak. Igen, két évvel idősebb tőlem, de sokat költöztek, így a mi osztályunkba került és később végzett.

Szinte minden tulajdonságunk különbözött, mégis elválaszthatatlan barátok voltunk, illetve vagyunk évtizedek óta. Én jótanuló voltam. Ő vagány, balhész, kemény. Én mérnök lettem. Ő mezőgazdasági gépszerelő, műbútorasztalos, hegesztő, vállalkozó.

A 20-as éveinket nagyjából együtt éltük le. Ha mindketten a falunkban voltunk, találkoztunk. Többször az egyetemi kollégiumomba is feljött hozzám.

Angliát is együtt jártuk meg, a könyvben ezért nagy szerepe van. Mint itthon, kint is más körökben mozogtunk és dolgoztunk, kettőnk története két különböző ember külföldi iskolapéldája.

3. A külföldre költözés- és a kinti élet pszichológiája

Rossz krimiíró leszek, a könyv elején „leleplezem a gyilkost”. Összegzem, az emberek miért költöznek külföldre, mi történik ott velük, hogyan dől el hogy hazaköltöznek-e vagy sem.

Minden idegen országban letelepedő magyar embert ugyanazok a hatások érik, azonban ezeket mindenki máshogy éli meg és máshogy reagál rájuk. A reakciókat és érzéseket az ember személyisége és neveltetése határozza meg. A személyiség azokat a jellemzőket jelenti az ember viselkedésében, melyek az idő múlásával és a környezetváltozással is változatlanok maradnak. A neveltetés a társadalmi környezet mely az embert körülveszi, főleg 18 éves koráig, a felnőtté válásig. A környezet is hatással van a személyiségfejlődésre.

A legtöbben a 20-as éveikben és 30-as éveik elején költöznek külföldre. Szándékosan nem említettük a kint élő gyerekeket, mert a kivándorlás még nem saját döntésük, hanem szüleiké (ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy nem érzik jól magukat).

A magyar ember az alábbi okok valamelyike miatt dönt a távozás mellett:

- nem elégedett a politikai helyzettel
- nem elégedett a szociális helyzettel, a szolgáltatásokkal

- nem elégedett a fizetésével, nem tud anyagilag úgy haladni, ahogy szeretne
- probléma van a családban, rossz a családi háttere, rossz viszony a családtagokkal, esetleg haláleset
- nem tud úgy haladni a munkahelyi ranglétrán, ahogy szeretne
- rossz a munkahelyi légkör, rossz viszony a kollégákkal, túlfeszített a munkatempó
- nyelvet szeretne tanulni (ők általában csak rövidebb időt, fél-1 évet terveznek kint tölteni)
- pénzt szeretne gyűjteni, de azután visszatérni (ők szintén kb. fél-1 évre terveznek)
- többet szeretne utazni, nyaralni, főleg egzotikus tájakon

Nagyon ritka eset, hogy a fent említett tényezők közül egy ok elég a döntés meghozatalához és valaki elköltözik. A tényleges kivándorláshoz a fenti pontok közül több megléte, érvényesülése szükséges. Az utolsó három kevésbé fontos, csak ezek miatt kicsi az esélye, hogy valaki tényleg elmenjen.

A kinti élet először a letelepedés és ügyintézés nehézségeivel kezdődik, ez a kint töltött időhöz viszonyítva rövid időszak, de át kell esni rajta. Nagyon boldog és felszabadult hónapok követik, az ember szembesül vele, megkapta amire vágyott. Minden nagyon jó, megélünk olyan dolgokat, amire otthon nem volt lehetőségünk.

Utána a „Mit keresek én itt?” időszak következik. Egy új, ismeretlen érzést élünk át, a honvágyat. Amíg Magyarországon élünk, csak a rossz dolgokat láttunk, legalábbis kihangsúlyoztuk azokat. Fel se tűnt, mennyi jó dolog is körülvesz minket, ezek a tudatalattinkba költöztek. Embere váltogatja, kinél mikor jelentkezik a honvágy, a többségénél 1 év után és a második év végéig tart, személy szerint nálam fél

év után jelentkezett és 1 év után haza is tértem. A következő dolgok kezdenek el hiányozni:

- a család, a barátok Magyarországon vannak
- ott magyar helyekre mehetünk el
- magyar ételeket ehetünk
- magyar sajtót nézhetünk, olvashatunk
- ezekkel az emberekkel köt össze a magyar történelem

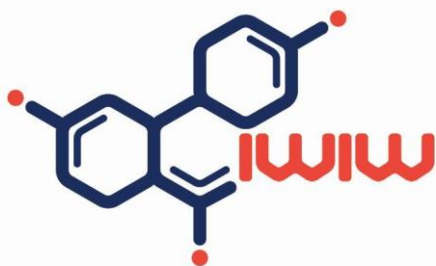
Ez az első fordulópont. Nehéz időszak. Az ember személyisége és neveltetése alapján ekkor dől el először, kint marad vagy hazaköltözik. Pl. az 1956-ban disszidált magyarok 2/3 – a nyilatkozott elviselhetetlen honvágyról, de sajnos ők a politikai rendszer miatt semmiképp sem térhettek haza. Ha valaki az első fordulópontnál a kint maradás mellett dönt, egy kb. 5-10 éves külföldi élet, boldognak mondható időszak következik. Van olyan is, aki szeretne hazatérni de nem tud, nem kap itthon munkát, neki egy se boldognak, se boldogtalannak nem mondható, köztes periódus következik, amit a belenyugvás jellemez.

Az első fordulópont után kb. 5-10 évvel érkezünk el a második fordulóponthoz. Ez idő alatt a kint élő ember, az itthon maradt családtagok, illetve a magyar környezet is megváltozik. A második fordulóponton általában a külhoni magyar hazatér egy nem közvetlen, de nem is túl távoli rokon temetésére. Habár az évek alatt folyamatosan tartotta kapcsolatot szüleivel, találkoztak is, de ekkor szembesül az idő múlásával. Az emberek többsége azt a döntést hozza meg, hogy a hátralévő éveket nyugdíjas szüleivel, illetve a Magyarországon maradt egyéb rokonokkal és családtagokkal szeretné tölteni. Átértékelődik az értékrendje, ezért tud lemondani mindenről, amit Angliában felépített az évek során. A második fordulóponton szintén sok magyar hazaköltözik.

A harmadik fordulópontra viszonylag kevés ember éli át. A kiköltözéstől számított több évtized után jön el, értelem-szerűen az ember ekkor már nyugdíjas, főleg a 20. században disszidált magyarokra jellemző, akik ha vissza is akartak térni, a politikai rendszer nem engedte. Ekkor a nyugdíjas házaspár úgy érzi habár a gyerekei külföldön élnek illetve az elmúlt évtizedeket ők is külföldön töltötték, szeretnének visszaköltözni. Pl. Gábor Zsazsa, Amerikában élő magyar származású színésznő, szépségkirálynő, modell üzletasszony 99 évet élt meg, 2016. december 18.-án távozott örök nyugalomra. Kevéssel előtte azt nyilatkozta, szeretne visszatérni Magyarországra és itt elhunyni.

4. Kiköltözés előtt

A korosztályom még emlékszik az iWiW-re. Nem mindig a Facebook volt a legnépszerűbb, Magyarországon is használt közösségi oldal. Az iWiW magyar készítésű lap volt, egyike a világ legelső közösségi hálózatainak. Én 2007-ben regisztráltam, 27 évesen. Rég nem látott ismerősökkel sikerült felvenni a kapcsolatot. A mai világban a Facebook, illetve a közösségi média mindennapos dolog, akkoriban azonban az újdonság erejével hatott, főleg a tőlem idősebb generációknak. Aki be is regisztrált, eleinte húzódozott a döntés meghozataláig. Volt egy nyugdíjas kollégám, aki szerint ha valaki kiteszi magát a netre, lábbal tiporja a saját személyiségi jogait. Mára a közösségi média mindennapossá vált, az viszont tény, tényleg alkalmas nyílt forrású hírszerzésre, illetve zaklatásra is.

Az iWiW logója

Elsősorban a volt általános iskolás osztálytársaimmal, a rokonaimmal, illetve a volt egyetemi évfolyamtársaimmal jelöltük egymást ismerősnek. Ekkor tudtam meg, hogy az akkori környezetem kettészakadt. Kb. a fele Magyarországon maradt, a másik fele kiköltözött külföldre, elsősorban Angliába. 2008-ban Stockholmban, a volt egyetemi szobatársamnál illetve legjobb barátomnál nyaraltam, ezek nálam 4 napos kirándulást jelentettek. 2009-ben és 2010-ben négyszer voltam ilyen úton, mind a négyszer Angliában, egy alkalom 4 napig tartott.

Sok emberrel beszéltem iWiW-en keresztül, azonban kettőnek volt nagy szerepe a kezdődő Anglia imádatomban.

Gyerekkoromat a Mátra lábánál töltöttem egy kis faluban. Amikor még nem éltem, a szüleim munkahelyükön összebarátkoztak egy házaspárral, a két házaspár a másik gyerekeinek a keresztszülője lett, a gyerekek pedig kereszttestvérek. Én egyke vagyok, keresztanyámnak két fia született, Gyózi 1975-ös, Csabi 1978-as, azaz 5 és 2 évvel idősebbek tőlem. Habár már születésem előtt elköltöztek Pest megyébe, egy kisvárosba, évente kétszer-háromszor meglátogattuk egymást, több napot egymásnál aludtunk, nagyjából testvéri viszony alakult ki közöttünk. Azt kell mondjam, jobban kötődünk egymáshoz, mintha rokonok lennénk.

Csabi (Enyedi Csaba) 2007 Januárjában költözött ki, London agglomerációjába. Au pair-ként kezdte, egy 11 és egy 14 éves fiúra vigyázott. Náluk lakott, meghalt az édesanyjuk, az apa egyedül nevelte 2 gyermekét miközben bankban dolgozott, mellette fekete öves karatés volt. Az akkori magyar énünkhöz viszonyítva gazdagok voltak, nagy házban éltek, nagy autójuk volt. Csabi később szépen lépett előre a ranglétrán, először autókereskedő lett, utána étterem vezető,

végül rendőr. Mindig is az akart lenni, de ne szaladjunk ennyire előre.

Miért ment ki? Egyrésztől ő sem szerette a magyar munkahelyét. Tanító volt a végzettsége, de egy újságnál dolgozott. Elmondása szerint legfőbb indoka a nyelvtanulás volt, később a barátja is követte.

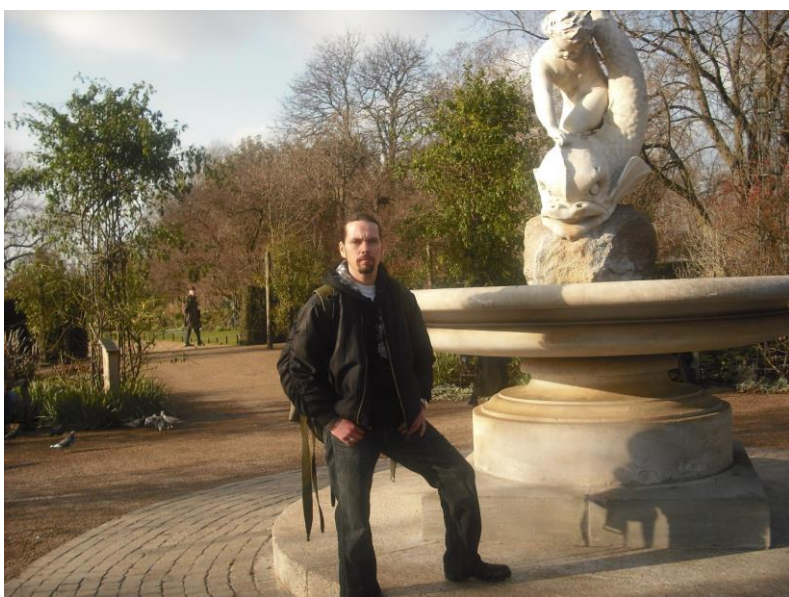
Akkoriban sokat beszélünk neten Csabival. Küldött rengeteg fényképet, megismertem az életét. A háziúrral jól kijött, jól élt, kapott saját autót. Azonban már az ő történeteiből is kiderült, nehéz az angol gyerekekkel, más neveltetést kaptak mint mi. Egyszer a kisebb rátámadt a nagyobbra konyhakéssel, Csabi kicsavarta a kezéből és fenékebe rúgta, a fiú persze elkezdett kiabálni: „Te most ezért ki leszel innen toloncoltatva!”. Este amikor megjött az apa elmesélte mi történt, de nem lett belőle probléma.

Csabi a jobb oldali, a másik srác a barátja, Zoli. Van egy kellemes hangulata a vidéki Angliának.

Őszintén szólva elvarázsoztak a képei és a története. Elkezdett érlelődni bennem a látogatás ötlete.

A másik srác, akivel sokat beszéltem Nedy volt, akiről már írtam. Fiatal felnőttkorunkat áthatotta kettőnk társadalmi, anyagi és szociális helyzetének különbözősége, amiről őszintén és sértődés nélkül tudtunk beszélni. Mindig is kevesebbet keresett, mint én, nem diplomás munkakörben dolgozott. Nem tudott jól előre lépni Magyarországon, ezért ment ki. A következőkről számolt be: „Itt sem élek luxusban, de ha valamit meg akarok venni, megveszem, pedig minimálbért kapok. Olcsóbb az étel, és általánosan a fogyasztási cikkek. Az albérlet nagyon drága, a fizetés jelentős része elmegy rá. De még így is tudok vásárolni, pl. jövő hónapban fel akarjuk újítani a lakást Andival.”

Az én barátom megérkezett Angliába szerencsét próbálni